

Läsinstruktioner Global miljöhistoria

När vi har valt ut texterna till 2017 års kurskompendium har vi strävat att de ska vara både intresseväckande och utmanande. Vi har lagt ut texter till olika veckor där vi tror de är till störst nytta och det ligger på ert ansvar att strukturera ert läsande så ni hinner med angiven litteratur inför workshops, seminarier och föreläsningar. När ni läser, tänk på att texterna är skrivna för olika ändamål, kommer från olika källor och representerar olika åsikter och synsätt på ämnet miljöhistoria. Ingen av dem representerar "sanningen" utan tvärtom vinklar olika i ett mångfacetterat spektrum. Vi har valt att inkludera texter på olika nivåer, från skönlitterära inslag till mer akademiska artiklar och vi hoppas att det kommer att ge er en vidare förståelse för ämnet. Vill ni ha hjälp med att analysera och ta till er innehållet i texterna kan följande frågor vara bra att använda sig av.

- Hur skulle du sammanfatta texten i en eller två meningar?

Vilket är textens huvudargument? Det kan vara till stor hjälp att få en överblick att läsa introduktion, innehållsförteckning och sammanfattning innan du läser texten i dess helhet.

- Vem är författaren?

Är det en forskare, en poet eller en politiker? Varifrån kommer hen? Vad har författaren för ståndpunkt i frågan?

- För vem/vad är texten skriven?

Vad är syftet med texten? Är den skriven i en vetenskaplig uppsats, tidning eller skönlitterär bok? Hur är texten skriven – populärvetenskapligt eller akademiskt?

Kurslitteratur

Kursen har en huvudbok; Clive Pontings *A New Green History of the World* (2007). Utöver denna bok skall ni även läsa ur ett digitalt artikelkompendium innehållande aktuella texter inför olika seminarier och föreläsningar. Återigen, för er egen skull, se till att ha läst relevant litteratur inför och under varje vecka – vi har räknat med att ni bör hinna med 100 sidor per vecka, med undantag för vecka 35 då ni endast behöver läsa ett kapitel i Ponting. Ni ansvarar själv för att strukturera er läsning.

Vecka 35 – Introduktion till miljöhistoria

A New Green History of the World:

Kap. 3 Ninety-nine per cent of Human History

Fördjupande läsning:¹

- Ponting, *A New Green History of the World*, Kap. 1 "Lessons of Easter Island & Kap. 2 "The Foundations of History"
- Radkau, *Nature and Power*, Kap. 1 "Thinking About Environmental History"

I kursboken av Ponting introduceras människans relation till miljön och hur historien är driven av dynamiska processer mellan människa och natur. De två första kapitlen är ej obligatoriska men vi rekommenderar att läsa dem i mån av tid då de presenterar en fallstudie av hur civilisationen på Påskön gick under samt förklarar det komplexa sambandet mellan natur och människa. Radkau gör samma sak i sitt introduktionskapitel i *Nature and Power*.

¹ Fördjupande läsning är ej obligatoriskt. Det kan vara valda stycken ur kursboken eller artiklar och texter som man hittar i det digitala kurskompendiet.

Litteraturseminarium 7 september

I början av kursen kommer ni läsa texter som på olika sätt introducerar till ämnet miljöhistoria. För att på ett effektivt sätt inkludera en så bred introduktion som möjligt kommer vi på introduktionstillfället den 29 augusti dela in er i grupper om fyra personer där ni får i uppgift att läsa varsin introduktionstext till miljöhistoria (se nedan). Ni bestämmer själv i grupperna vem som läser vad. På torsdag den 7 september vecka 36 presenterar ni den text ni har läst för de andra i gruppen. Självklart är ni även välkomna att läsa de andra texterna i mån av tid.

Du kan förbereda din presentation genom att besvara följande frågor: Framgår något syfte med att skriva om miljöhistoria? Hur beskrivs ämnet? Vilka historiska händelser lyfts som exempel på miljöhistoria? Vilken typ av processer är det som beskrivs? Framkommer några särskilda ord eller begrepp som särskilt viktiga eller centrala? Framkommer några särskilda styrkor eller svagheter med miljöhistoria? Seminarieuppgiftens instruktioner hittar du på kurshemsidan.

Läsning inför "Ingångar till miljöhistoria" 7 september:

- Radkau, J. *Thinking About Environmental History* (s. 1–6, 15–20, 32–35)
- Mosley, S. *The Environment in World History* (s. 1–11, 113–116)
- Carson, R. *Tyst vår*
- McNeill, J. *Någonting är nytt under solen*

Vecka 36 – Från jägare till jordbrukare

A New Green History of the World:

Kap. 4 The First Great Transition

Kap. 6 The Long Struggle

Kurskompendium:

- Ekblom, A "Miljöhistorias frestelser"
- Crumley, C "Att söka i det förflutna efter ledtrådar till framtiden"
- Radkau, J *Nature and Power*, Kap 2 "The Ecology of Subsistence and Tacit Knowledge" (s. 36–41, 62–71)

Fördjupande läsning:

- Ponting, *A New Green History of the World*, Kap. 5 "Destruction and Survival"
- Ekblom, A "Samhälle, beslutsfattande och miljö"
- Sörlin, S "Historien en mardröm – från vilken vi kan vakna"

I Ponting beskrivs vad som brukar kallas för "jordbruksrevolutionen" och hur människorna gick över från jägarsamhällen till jordbrukssamhällen (Kapitel 4) med exempel från Asien till Amerika. Han går även igenom de antika samhällenas kamp mot naturen och utvecklingen av jordbruket och matproduktionen (Kapitel 6). I den fördjupande läsningen beskriver Ponting även olika förmoderna samhällen som expanderat och kollapsat (Kapitel 5). Vad kan vi lära oss av historien i dessa sammanhang? Ekologisk självförsörjning och förmodern småskalighet i produktion och ekonomi står i fokus i Radkaus text och även han diskuterar jordbrukets genombrott ur sitt perspektiv.

I linje med introduktionen från vecka 35 tar Ekblom och Crumley i artikelkompendiet upp sin syn på hur vi ska förstå miljöhistoria och hur vi kan använda oss av historiska kunskaper till att förstå samtiden. I den fördjupande läsningen låter Ekblom och Sörlin oss förstå hur kunskap om naturen kan bidra till långsiktig planering och beslutsfattande i samhället.

Vecka 37 – Förändringsprocesser: kolonisering och urbanisering

A New Green History of the World

Kap. 9 The Foundations of Inequality

Kap. 10 Disease and Death

Kap. 13 The Rise of the City

Kurskompendium

- Radkau, J. *Nature and Power*, Kap. 4 "Colonialism as a Watershed in Environmental History (s. 152–154, 157–164, 184–194)
- Sinclair, P "Staden som idé och tanke"
- Isendahl, C "Agro–urbana landskap"

Fördjupande läsning:

- Ponting, *A New Green History of the World*, Kap. 8 "The Rape of the World"
- Tainter, J "Social Complexity"

Ponting skriver om människans erövring av världen, hur globaliseringen efter 1500 talet ledde till kolonier, slaveri och ojämlikhet (Kapitel 9) samt hur sjukdomar genom historien har påverkat mänskliga samhällen (Kapitel 10). I den fördjupande men rekommenderade läsningen skriver Ponting även om människans erövring av världen i samband med expansionen av samhällen, hur invasiva arter och jakt slagit ut ekosystem (Kapitel 8). Radkau analyserar hur kolonialismen påverkade miljöerna i de erövrade områdena men går även in på de politiska, ekologiska och sociala konsekvenserna av detta, för kolonialmakt och koloni, och hur sambanden hänger ihop.

Vidare beskriver Ponting utvecklingen av staden, från de tidiga antika städerna till industrialismens städer (Kapitel 13). I artikelkompendiet diskuterar även Isendahl och Sinclair stadens framväxt, som idé och tanke och agro–urbana landskap. I den fördjupande delen analyserar Tainter utifrån "social komplexitet" hur samhällen bestått och kollapsat genom vilka beslut olika samhällen tagit i olika tider.

Vecka 38 – Idéer om natur

A New Green History of the World:

Kap. 7 Ways of Thought

Kap. 12 The Second Great Transition

Kurskompendium:

- Merchant, C "Death of Nature"
- Giesecke, A & Jacobs, N "Nature, Utopia and the Garden"
- Schiebinger, L "Nature's Body"

I Ponting beskrivs människans och olika kulturers synsätt på naturen, alltifrån antika och kristna idéer till sekulära och ekonomiska värderingar av natur (Kapitel 7). Han går vidare och beskriver om människans expansion och kontroll av jordens resurser, framväxten av kolkraft och moderna energiregimer; den stora fossilomställningen under 1800- talet som förändrade produktionsförhållandena och har lett oss in i den moderna elektroniska och nukleära tidsåldern (Kapitel 12).

Merchant och Schiebinger skriver filosofiskt om hur vi människor har betraktat naturen som en kvinna, med attribut hämtade från religiösa myter, och hur vetenskapen sedan 1700- tal har delat in naturen i olika genus. Giesecke och Jacobs är inne på samma spår när de diskuterar utopi och trädgårdarnas mytologiska betydelse för oss människor.

I övrigt är vecka 38 sparsamt med litteratur då ni förväntas arbeta med era grupparbeten och läsa vald litteratur inom detta. Vecka 39 förekommer ingen angiven litteratur då ni har grupparbeten och redovisning.

Vecka 40 – Den industriella revolutionen och kriget mot insekterna

A New Green History of the World:

Kap. 14 Creating the Affluent Society

Kap. 15 Polluting the World

Kurskompendium:

- Hornborg, A "Fotavtryck i bomullsfälten"
- Shiva, V "The Green Revolution in the Punjab Region"

Fördjupande läsning:

- Ponting, *A New Green History of the World*, Kap. 11 "The Weight of Numbers"

Med utgångspunkt från vecka 38 och kapitel 12 om den industriella revolutionen beskriver Ponting framväxten av det ojämlika samhället, om fattigdomens utbredning bland kolonier och utvecklingen av masskonsumtion i det överflödiga samhället (Kapitel 14). De stora samtidsfrågorna berör mycket kring klimat, utsläpp och migration och Ponting beskriver även nedsmutsningen och förgiftandet av vår planet (Kapitel 15).

I en globaliserad värld uppstår handelsmönster, att råvaror i billiga länder exporteras till rikare länder för förädling. Det handlar om strukturella orättvisor och framsteg på lånad tid. I artikelkompendiet kollar Hornborg på den industriella revolutionen som miljöbelastningsförskjutning. Shiva diskuterar den "gröna revolutionen", dess samband med insektsbekämpning och dess skadliga konsekvenser det fått för ekologin, särskilt i tredje världen. Slutligen i den fördjupande läsningen går Ponting igenom olika statistik för bland annat befolkningsutveckling, produktion, konsumtion med mera (Kapitel 11).

Litteratureseminarium 10 oktober

Vecka 41 sker det andra litteratureseminariet. Tanken är då att sammanfatta den litteratur som har lästs under kursen. Inför seminariet ska ni läsa några artiklar som

berör dagens miljöutmaningar som kopplas till utveckling och globalisering. Temat för veckan är utvecklingskritik och detta kommer genomsyra seminariet. Instruktioner till seminariet kommer laddas upp på kurshemsidan senare under kursen.

Läsning inför "Utveckling och utvecklingskritik" den 10 oktober:

- Malm, A "Den ojämna byteshandeln"
- Magnusson, L "Globaliseringen är inte utom kontroll"
- Nixon, R *Slow Violence*, "Introduction"
- Barca, S "Telling the Right Story"

Vecka 41 – Samtida miljöutmaningar: utveckling och utvecklingskritik

A New Green History of the World:

Kap. 16 The Threat to Global Systems

Kurskompendium:

- Mark–Herbert, C et al "A triple bottom line to ensure Corporate Responsibility"

Fördjupande läsning:

- Armiero, M "Migrationen kommer förvandla en varmare planet"
- Clark, B & York, R "Rifts & Shifts"

Ponting beskriver vår tids utmaningar med global uppvärmning och går igenom fakta om global uppvärmning, dess orsaker och förväntade konsekvenser (Kapitel 16). Även om informationen är 10 år gammal idag är det ändå viktig information i stycket. I kurskompendiet beskriver Mark–Herbert konceptet med "Triple Bottom Line" och hur CR (företagsansvar) har vuxit fram i arbetet med att värna miljön. Här kan man reflektera över hur företagens roll i miljöpåverkan har sett hur historiskt och hur ansvarstillskrivandet skiljer sig genom tiden.

Migration är en av vår tids ödesfrågor, och förändrat klimat kommer påverka migrationen i världen. I artikelkompendiet diskuterar Armiero migrationen som koncept och vad framtiden har att vänta. Clark och York skriver på ett intresseväckande sätt om den "metaboliska sprickan" i jordens ekosystem, och diskuterar dagens energi och klimatproblem.

Vecka 41 är sparsam på litteratur då ni förväntas läsa seminarielitteraturen.

Vecka 42 – Framtidsfrågor

A New Green History of the World:

Kap. 17 The Shadow of the Past

I kursboken avslutar Ponting med att knyta samma säcken av att sammanfatta de stora framtidsfrågorna och reflekterar över den historiska utvecklingen (Kapitel 17). I övrigt ägnas denna vecka åt uppsatsskrivande och därmed är läsningen begränsad. Ni väljer själva vilken litteratur ni behöver läsa för att skriva er uppsats som ska vara inlämnad vecka 43.

Ingen obligatorisk läsning vecka 43. Ni arbetar med uppsatsen då.